

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Ю.В. Безверхня, к.е.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет

Актуальними питаннями розвитку агропромислових підприємств України та суспільства у цілому є збереження навколишнього природного середовища, раціональне природокористування, зменшення негативного впливу на природу. Основою управління є інформація про екологічні витрати, отримана шляхом дослідження екологічних аспектів діяльності підприємств, побудови механізму раціональної організації та методики обліку і аналізу екологічних витрат. Це сприятиме ефективному використанню ресурсів та зменшенню негативного впливу агропромислових підприємств на навколишнє природне середовище.

У результаті розроблення методики управлінського обліку екологічних витрат аграрних підприємств з урахуванням особливостей природоохоронної діяльності та технології виробництва запропоновано:

- 1) обліковувати екологічні витрати за виділеними групами:
 - облік операційних екологічних витрат (відображення в обліку витрат на поточну природоохоронну діяльність);
 - облік інвестиційних витрат (облік витрат на придбання, будівництво і модернізацію природоохоронних об'єктів);
 - облік екологічних зобов'язань (облік зборів і платежів за забруднення навколишнього середовища, користування природними ресурсами та інших екологічних платежів);
- 2) склад калькуляційної статті «Екологічні витрати» у структурі собівартості продукції аграрних підприємств;
- 3) субрахунки та рахунки аналітичного обліку, схеми та кореспонденцію рахунків з обліку екологічних витрат та екологічних зобов'язань;
- 4) розкривати інформацію про екологічні витрати у Примітках до річної фінансової звітності для надання інформації зацікавленим користувачам.

Ефективність екологічних витрат визначається економією витрат у вигляді зменшення плати за використані ресурси, плати за забруднення навколишнього природного середовища викидами і скидами, плати за розміщення відходів та соціальних виплат робітникам. Запропонована методика управлінського обліку екологічних витрат позитивно впливає на прийняття управлінських рішень щодо пріоритетного вкладання коштів в охорону довкілля, дозволить оптимізувати екологічні витрати, розробляти і коригувати природоохоронні проекти, які знижують забруднення середовища.

Результатом удосконалення організації управлінського обліку екологічних витрат є наступні рекомендації: конкретизація джерел інформації, якими є облікова, звітна, статистична, нормативна, технологічна, екологічна та інформація, що надходить із зовнішнього середовища; розподіл обов'язків для виконання аналізу екологічних витрат (дотепер аналіз екологічних витрат виконувався спеціалістами екологічної служби); складання Звіту про результати комплексного аналізу екологічних витрат, який включає загальну і варіативну частини для узагальнення результатів аналітичних досліджень. Це сприятиме підвищенню ефективності аналітичної роботи і якості інформації.

Подолання екологічних проблем, прийняття обґрунтованих рішень з метою зниження негативного впливу підприємств на біосферу та її збереження, потребує виконання комплексного аналізу екологічних витрат. Це передбачає застосування традиційних і нових підходів до аналізу, дослідження екологічних витрат за групами і напрямками природоохоронної діяльності та системи показників, аналізу виконання плану природоохоронних заходів, вивчення впливу основних чинників на рівень екологічних витрат, аналізу екологічних витрат у структурі собівартості продукції і за видами діяльності, оцінки ефективності екологічних витрат, застосування елементів стратегічного аналізу. Комплексний аналіз екологічних витрат забезпечить управління підприємством відповідно до принципів сталого розвитку.